

**Opinia ornitologiczna i chiropterologiczna z
zaleceniami kompensacji przyrodniczej na
potrzeby termomodernizacji budynku przy
ul. 3 Pułku Piechoty 14 w Złocieńcu**

Wykonane przez Firmę Milvus Szymon Wójcik

Złocieniec, lipiec 2018 r.

Metodyka badań ptaków

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji ptaków zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 17.07.2018 r., godz. 20:50-21:50, 19.07.2018 r. w godz. 6:00 - 6:40, 23.07.2018 r., godz. 5:40-6:20. W obserwacjach skupiono się głównie na wykryciu jerzyka *Apus apus* w godzinach wieczornych i po zachodzie słońca, a także rano po powrocie jerzyka z żerowania również poza miastem około 1-2 godziny po wschodzie słońca. W godzinach porannych również kontrolowano budynki pod kątem gniazdowania wróbla, oknówki, a także kawki, której terytorialne osobniki nadal można stwierdzić w lipcu w miejscu gniazdowania.

Dokonano oceny liczebność ptaków zasiedlających budynki tj. kawka *Corvus monedula*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, sikory *Parus sp.*, pustułka *Falco tinnunculus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros* ze szczególnym uwzględnieniem jerzyka *Apus apus* na podstawie:

- gniazdowania ptaków
- aktywności ptaków wokół budynku oraz wlatywania do gniazd w szczelinach ścian
- ilości i wielkości szczelin wlotowych i stanu stropodachu, ścian oraz blachy na ścianie szczytowej
- śladów działalności ptaków (odchody, fragmenty gniazd)

Istotnym kryterium była wiedza autora dotycząca występowania gatunków w innych podobnych badanych przez niego budynkach w sezonie lęgowym. Autor wykorzystał m.in. wiedzę własną zgromadzoną podczas wykonywania „Inwentaryzacji jerzyka w Jaworznie w latach 2008-2010” (dane z ponad 150 budynków) oraz opinii ornitologicznych i chiropterologicznych wykonywanych na potrzeby termomodernizacji (ponad 330 budynków) w latach 2008-2018 w około 30 innych miastach. Zgromadzone dane na temat konstrukcji budynków, obecności szczelin i nisz lub ich braku, rodzaju stropodachu etc. są bazą pozwalającą na dobrą ocenę potencjalnego gniazdowania ptaków w sezonie i poza sezonem lęgowym w budowlach różnego rodzaju.

Wnioski

Budynek posiadający 4 kondygnacje ze stropodachem do którego wloty od strony północnej są zamknięte. Ptaki zasiedlają balkony (oknówka) oraz szczeliny pod balkonami od strony północnej (wróbel). Miejsca gniazdowania oznaczono na zdjęciach.

Gatunki gniazdujące

- wróbel *Passer domesticus* – 1-2 para ptaków. Gniazdowanie 1 pary od północy w miejscach oznaczonych na zdjęciach. Stwierdzono łącznie 12 miejsc, w których gniazdował wróbel, gdzie widoczny jest materiał gniazdowy. W pozostałych miejscach przestrzenie były już wypchane materiałem gniazdowym na tyle szczelnie, że prawdopodobnie nie są już zasiedlane przez wróbla, ani inne gatunki. Liczebność może być większa, gdyż w 2 połowie lipca jedynie część par przystępuje do trzecich lęgów.

- oknówka *Delichon urbicum* – 4 pary ptaków. Gniazdowanie łącznie w 7 stwierdzonych w obrębie budynku gniazdach, które oznaczono na zdjęciach.

Metodyka badań nietoperzy:

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji nietoperzy zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 17.07.2018 r. w godz. 20:50 - 21:40.

Gatunki nietoperzy występujące w Polsce są często związane z obiektami pochodzenia antropogenicznego. Budynki zajmowane są najczęściej przez pojedyncze osobniki oraz rzadziej przez niewielkie kolonie rozrodne. Miejscami zasiedlanymi przez te ssaki są: stropodach, szczeliny pod parapetami, strych, a także piwnice. Podczas prac ociepleniowych może dojść do zamknięcia wlotów do miejsc gniazdowania, co skutkuje utratą siedliska i porzuceniem siedliska przez nietoperze w kolejnym sezonie rozrodczym.

Prowadzono nasłuchy za pomocą detektora ultrasonicznego AnaBat SD2 oraz obserwacje wizualne. Gatunki nietoperzy występujące w Polsce są często związane z obiektami pochodzenia antropogenicznego. Budynki zajmowane są najczęściej przez pojedyncze osobniki oraz rzadziej przez niewielkie kolonie rozrodne. Miejscami zasiedlanymi przez te ssaki są: stropodach, szczeliny pod parapetami, strych, a także piwnice. Podczas prac ociepleniowych może dojść do zamknięcia wlotów do miejsc gniazdowania, co skutkuje utratą siedliska i porzuceniem siedliska przez nietoperze w kolejnym sezonie rozrodczym.

Wnioski:

Warunki atmosferyczne na potrzeby badań nietoperzy, uwzględniając porę roku były umiarkowane (temp. 12 °C, pochmurnie). Nie odnotowano wylotu nietoperzy z budynku, ani też żerowania w sąsiedztwie bloku.

Metody kompensacji dla nietoperzy

W niniejszym przypadku ze względu na brak stwierdzeń nie zalecono kompensacji w postaci montażu budki podtynkowej.

Metody kompensacji dla ptaków

Zalecono wywieszenie 2 budek dla wróbla na dowolnym drzewie liściastym w obrębie osiedla na wysokości min. 3 metry od poziomu ziemi otworem wlotowym w kierunku północnym.

Harmonogram prac ociepleniowych

Należy zastosować się do następujących zaleceń:

Jeśli planujemy prowadzić ocieplanie w kolejnych latach okresie 15 sierpnia 2018 do końca lutego kolejnego roku należy zamknąć szczeliny oznaczone na zdjęciach. Zaraz przed rozpoczęciem prac należy sprawdzić budynek pod kątem gniazdowania ptaków. Jeśli zostanie stwierdzone gniazdowanie ptaków należy pozostawić wolną przestrzeń w promieniu min. 2 metrów od miejsca gniazdowania ptaków. Zalecenia te należy spełnić w sytuacji, gdyby prace ociepleniowe prowadzone były w okresie 1 marzec – 15 sierpień.

Do 31 marca przed ocieplaniem budynku należy usunąć gniazda oknówki przez przylotem ptaków z zimowisk. Jeśli gniazda oknówki nie zostaną usunięte do tego okresu, część z nich będzie zasiedlona przez gatunek i podczas prac ociepleniowych konieczne będzie zostawienie wolnych przestrzeni pozbawionych siatki, tak aby ptaki miały swobodny dołot do gniazda.

Zalecenia w przypadku nietoperzy są podobne jak podane dla ptaków. Jeśli w trakcie rozpoczęcia prac zostanie stwierdzona obecność nietoperzy w budynku należy pozostawić wolną przestrzeń w promieniu 2 metrów od wlotu do końca sezonu rozrodczego (umownie do końca lipca). W sierpniu jednak należy sprawdzić, czy nietoperze nie przebywają jeszcze w budynku, gdyż może to mieć miejsce do października. Nietoperze mogą również zasiedlić budynek po sezonie rozrodczym przebywając w nim do jesieni.

Dokumentacja fotograficzna:

Fot.1. Widok budynku od strony południowej. Oznaczono okręgiem gniazdo oknówki (aut. Szymon Wójcik).

Fot.2. Gniazdo oknówki w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.3. Widok budynku od strony pd-wsch. Oznaczono 2 gniazda oknówki (aut. Szymon Wójcik).

Fot.4. Dwa gniazda oknówki w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.5. Miejsca gniazdowania ptaków na ścianie północnej, napisem miejsce w którym odnotowano gniazdowanie wróbla (aut. Szymon Wójcik).

Fot.6. Oznaczono 2 gniazda oknówki (aut. Szymon Wójcik).

Fot.7. Ślady materiału gniazdowego wróbla oznaczone okręgami (aut. Szymon Wójcik).

Fot.8. Gniazdo wróbla w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.9. Gniazdo wróbla w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.10. Miejsca gniazdowania wróbla w szczelinach pod balkonami (aut. Szymon Wójcik).

Fot.11. Miejsce gniazdowania wróbla w szczelinach pod balkonami (aut. Szymon Wójcik).

Fot.12. Gniazda oknówki na ścianie północnej oznaczone okręgami (aut. Szymon Wójcik).

Firma Milvus – Szymon Wójcik

Nawsie Kołaczyckie 29

38-213 Kołaczyce

NIP: 685 214 56 66

www.ornitolog-opinie.eu

e-mail: milvus@vp.pl

kom. 609 888 003